

AKAM YE ÑKUKUT DANIEL

Daniel 9:1-27.

QYQHỌ UKPEP-ÑKPỌ 424

Eke Mkparawa

IKỌ IBUOT: “O JEHOVAH, kop akam mi kpañ utọñ ke mkpeubọk mi: yere mi ke akpanikọ fo, ye ke edinen ido fo” (Psalm 143:1).

Edisana Uwem Daniel

Sia emi edide akpatre ukpep-ñkpọ emi nnyin iyomde ndikpep ke ñwed Daniel, yak nnyin ifiak ikese mme ñkpọ-ntibe ke uwem Daniel ke ibio-ibio ini.

Ke ini Daniel ekedide kaña akparawa, Edidem Nebuchadnezzar ama emek enye ndikpep usem idut efen ndinyuñ ññwam edidem ke utom. Ekemek enye koro enye ikobiomke “baba ndo”, enye ekedi “ọniọñ ke kpukpru oruk eti ibuot, onyuñ ọfiọk ñkpọ onyuñ edide asian ke ifiọk” (Daniel 1:4). Ema edomo enye mkposọñ idomo ke idak nsio-nsio ndidem edi Abasi akawak ndinọ enye erikan. Enye akan akpa idomo koro enye “aduak ke esit esie, ete ke imọ idisabakede idem imọ ke udia edidem ye ke wine emi enye ọñwọñde” (Daniel 1:8).

Abasi ama ọnọ Daniel eti-ibuot nditi ndap emi edidem ama ekefre, ndinyuñ ñkabare enye. Daniel ama anam efiọk ete ke idighe idem imọ, onyuñ ọsuhọre idem ọbọñ akam ete “O Abasi mme ete mi, ami mmotoro mmonyuñ ñkọm fi, emi ọnọde mi ifiọk ye odudu, ndien ke emi ke afo asian mi se nnyin ibeñede fi; koro afo amasian ikọ edidem ọnọ nnyin” (Daniel 2:23).

Nte akade iso, Edidem Belshazzar ama okot Daniel ete edikot ubọk-ñwed oro ke ndom ibibene akwa ufọk esie, emi ndibe ubọk ekewetde ke ini akwa usọrọ akadade itie. Oro ekedi koro ekutde ke Daniel “ata eti Spirit, ye eti ibuot ke eriyarare ndap ye ke erisiak ñke, ye ke eritat mkposọñ ikọ” (Daniel 5:12).

Enye ama akabare edi kiet ke otu mboñ ita ke obio, ema enyuñ ema enye ekan mbon eken “koro ata eti Spirit odude enye ke idem” (Daniel 6:3). Ke ini edidem akaduakde ndimenere enye nnim ke ofuri obio ukara, oro ama ada usua edi oto mme ada ibuot ukara ye mboñ eken emi ekedukde idiọk odu ebaña enye. Ema esin enye ke obube mme ekpe, edi Abasi ama afak enye osio ke utibe usuñ koro enye akanamde ñkpọ ọnọ Abasi kpukpru ini. “Koro enye edide owo akpanikọ, ndien mmọ ikwe baba ndudue kiet, ye baba idiọk ido kiet eke ekpedoride enye” (Daniel 6:4).

Mbuot-ekọñ Ke Babylon

Nnyin ima ikpep ke mme ukpep-ñkpọ edem ite ke ntak nsọñ-ibuot ye idiọk-ñkpọ mme Jew ke ema etañ mmọ efep ke obio mmọ enyuñ enam mmọ edi mbuot-ekọñ ke Babylon. Abasi ama ọdọhọ ete ke ana mmọ edu do ke isua 70. Daniel ekedi kaña ekpri akparawa ke ini emi enye ọkọkpọñde ufọk. Edieke enye akanamde ñkpọ ọnọ Abasi ke akpanikọ ntre, nso idi ntak emi enye ekedide mbuot-ekọñ ke Babylon? Nso idi ntak emi ekeyakde eda enye ye mme ufan esie ita, Shadrach, Meshach ye Abed-nego ekpọñ ufọk ọkọrọ ye mbon eken eka anyan idut. Nnyin ifiọkke ọyọhọ uduak Abasi ke ñkpọ emi, edi nnyin imọfiọk ite ke ema enam ndidem ye kpukpru owo emi ekedude ke idak ukara mmọ ediọñ ebaña Abasi ke Heaven, oto ke uwut-ñkpọ emi mme owo emi ekenimde. Ekeme ndidi emi ekedi usuñ Abasi ndinọ mme okpono-ndem ifet ndidiọñ Enye. Ukem nte mme asaña-utom Abasi mfin ekade idut mme okpono-ndem nditiñ nnọ mme owo mbaña Jesus, ke ntre edi Abasi akada mkparawa emi anam ñkpọ. Ñwed Daniel edi mbak Ñwed Abasi nnyin, ndien oto ke uwut-ñkpọ Daniel enam ediwak owo esọñọ ke mbuotidem mmọ.

Akam Ye Utre-udia

Ke ndo-ndo oro, se ikotibede inọ Daniel ke obube mme ekpe ama ekebe, ke ini ukara edidem Darius, enye ama afiak enyene akamba ukpep-ńkpọ efen. Ini oro, enye ikedighe aba akparawa koro ekedi ńkpọ nte isua 70 tọńọ ekeda enye ye oruk esie mme Jew nte mbuot-ekọń eka Babylon.

Usen kiet nte Daniel okosuk okotde ńwed emi ekedide ńwed Abasi mmọ, enye ama ọfiọk ete ke Jeremiah, anditiń ntiń-nnim ikọ ama ebem iso etiń ete ke utit ọyọhọ isua ntań-mfep 70, ke akpana efiak ebọp Itie-ukpono Abasi ke Jerusalem, ikọt Abasi onyũ efiak enyọń.

Nte idiọńọ nsuhọre-idem ke iso Abasi, Daniel ama esine ọfọń-ikpọ, enye eketie ke ntọń, etre udia onyũ ọbọń akam. Nte ke mme ini efen, enye owuk iso esie “ese Ọbọń Abasi, onyũ oyom mkpe-ubọk ye eseme.” Enye ama okut ukut abańa oruk esie emi idiọk-ńkpọ mmọ ekesinde ebin mmọ esio ke mme obio mmọ; ema ebiat Itie-ukpono Abasi, itie ikonyũ iduhe ndiwa uwa nnọ Abasi. Daniel iketighi edinen-ido esie inọ Abasi nte imọ idi anam-akpanikọ, ńko ke baba ndudue iduhe ke imọ. Baba! Enye okobiom ndodobi mbiomo abańa oruk esie onyũ ayarare mme idiọk-ńkpọ mmọ ọnọ Abasi abańa mmọ: “Nnyin imedue, imonyũ idiọk, inyũ isọń ibuot, inyũ ikabare ikpọń ido fo ye mme item fo . . . Ọbọń Abasi nnyin emenyene esit mbọm ye eridahado, koro nnyin isọńde ibuot ye enye” (Daniel 9:4, 9). Enye ama ekpe Abasi ubọk nditi mbańa Jerusalem ye edisana ebiet emi okowurede; enye ekekere ete ke obio ye mme andidũ ke esit ema ekabare edi ńkpọ isuńi, ndien enye ebeńe Abasi ete enyene mbọm.

Nnyin ikot ke Psalm 78:38 ite: “Ndien enye enyene-mbọm osio isop idiọk ido mmọ inyũ isoboke mmọ: edi awak ndikabare ńkpọń iyaresit esie, inyũ idemekede ofuri ifuresit esie.” Oro edi Abasi mbọm emi Daniel ọkọbọńde akam ọnọ.

ńkukut

Nnyin idiọńọke me Daniel eketre udia onyũ ọbọń akam ebighi adańa didie, edi ke ini uwa mbubreyo, angel Gabriel ama edi edituk enye. Enye ama etiń nte enye amade Daniel ọnọ enye, ńko angel ama ọdọhọ ete ke imọ idi ndiwut Daniel ediwak ńkpọ.

Angel oro ama ayarade ńkukut ini iso ọnọ enye. Enye ama etiń abańa ini emi edifiakde ebọp edisana obio Jerusalem. Enye ama etiń abańa eridi Messiah emi midighe efen ke ebede Jesus. Emi ekedi ńkpọ nte isua 550 mbemiso Jesus amana ke Bethlehem.

ńko Gabriel ama etiń ọnọ Daniel abańa ini emi asua-Christ edidide ete ke emi edidi ke ini Akwa Ukut (Se Ọyọhọ Ukpep-ńkpọ 413, Ọyọhọ ńwed 32). Jesus ama etiń abańa ntiń-nnim ikọ Daniel emi ke ediwak isua ema ekebe, nte nnyin ikutde ewetde ke Matthew 24. Ntiń-nnim ikọ efen emi ekenọde ekedi emi abańade “nsinsi edinen ido” emi edidude ke ini Ukara Christ ke Tọsin isua ke isọń, (Se ke Ọyọhọ Ukpep-ńkpọ 168, Ọyọhọ ńwed 13). Ke ini emi edisuhọrede Satan ye idiọk-ńkpọ enim, ndien Christ ye ikọt Esie eyekara enyũ eda ubọń ke isọń. “Koro ifiọk Jehovah eyeyọhọ ke ererimbot, kpa nte mmọń ofukde inyãń” (Isaiah 11:9).

“Enyũ enimde seal ke ńkukut ye prophecy” (Daniel 9:24) ke akpanikọ etiń ebańa uyọhọ ofuri ntiń-nnim ikọ, emi abańade mme ńkpọ eke edidide.

Mfin nnyin imenyene unen ndidu ke ọyọhọ emana edip emi, ndien nte nnyin iduńọrede ise ke ikọ Abasi nnyin iwọńọre enyin ikut ediwak ikpọ ńkpọ emi eketibede. Nnyin imokut nte mme ntiń-nnim ikọ esude nte ini osuk akade iso, imonyũ ise ke iso ikut mme ńkpọ eke edidide. Ke ini Usọrọ-emana Christ, nnyin imesidara ke emana Jesus emi akadade itie ke awakde akan isua 2000 emi ekebede; ke Eti Friday, nnyin ikere ibańa mkpa Esie; ke Usọrọ-eriset Ke Mkpa Christ (Easter), nnyin idara ibańa mbuk eriset Esie. Nte ededi, mme ini emi idighe ikpikpu mbuk inọ mme anditiene-Christ. Mmọ edi mme odu-uwem ńkpọ-ntibe, ndien anam enye atuak ibuot ọnọ Ọbọń emi ekasetde onyũ akande, idighe ke ibat-ibat usen, edi ke kpukpru usen ke isua.

Akwa ńkpọ-ntibe emi nnyin inimde ke akpanikọ ite eyesọp ndida itie edi Ntań-ndọk Ufọk-Abasi, ini emi Jesus edidide ndida ńwań-ndọ Esie emi ebeńede idem ebet inọ Idem Esie. (Se Ọyọhọ ńwed 32, Ọyọhọ Ukpep-ńkpọ 412). ńkpọ-ntibe emi eyebem ini Akwa Ukut ye Ukara Christ ke Tọsin-isua iso, emi Daniel eketińde abańa. Ikọ Abasi odu ke nsinsi, kpukpru ntiń-nnim ikọ eyenyũ esu. “Sia kpukpru ńkpọ emi edibiarade ntem, nso oruk owo ke mbufo ekpedi ke edisana ido ye ke uteńe Abasi”? (2 Peter

3:11). Nte Daniel, nnyin ke akpanikọ ikpenyene ndisik ñkpere Abasi nnyuñ ntim nda ini mbọñ akam, man oto do nnyin ikpebeñe idem.

MME MBUME

- 1 Daniel akanam utom ke idak nso utọ ndidem ita?
- 2 Daniel okokot oto ke nso ikpehe Ñwed Abasi mmọ, ñko nso ukpep-ñkpọ ke enye akada?
- 3 Didie ke Daniel okowut nsuhọreidem esie ke ini enye ọkọbọñde akam?
- 4 Enye ọkọbọñ akam abaña mme anie?
- 5 Nso idi ntak emi eketañde Israel nte mbuot-ekọñ eka Babylon?
- 6 Mmọ ekedu do ebighi adaña didie?
- 7 Nso ikotibe inọ itie-ukpono Abasi ke Jerusalem?
- 8 Anie ekedi etiene Daniel ke ini enye ọkọbọñde akam?
- 9 Tiñ ubak ñkukut emi Daniel okokutde.
- 10 Nte ubak ntiñ-nnim ikọ esu? Nso misuhọ kaña?